

La Formació Professional és l'estudi postobligatori amb més projecció en l'actualitat per diverses raons: tant per la seva extensa oferta, aquest curs s'han ofert 113 cicles formatius diferents, com pel fet de ser professionalitzador, ja que capacita directament per treballar i alhora permet una continuïtat fins a la màxima especialització.

Segons l'Anuari de l'Educació del les Illes Balears de 2022, a les Illes Balears la taxa d'escolarització bruta als graus bàsics és del 8% i es troben per sobre de la mitjana estatal, que presenta una xifra del 7,4%. Si en el curs 2018-2019, la xifra superava per poc els 15.000 alumnes, aquest curs prop de 20.000 alumnes cursaran algun dels 113 cicles formatius que s'ofereixen a les Illes Balears. Els alumnes es reparteixen entre els 895 grups de 22 famílies professionals dels cicles formatius, on es troben 17 de grau bàsic, 36 de grau mitjà i 53 de grau superior, a més de 7 cursos d'especialització.

En els darrers 20 anys la matrícula als diferents graus de la FP ha augmentat de forma molt significativa: un 109,2% a la FPB; un 132,1% als CFGM i un 253,8% als CFGS¹.

Avui dia, tota l'FP és integrada i complementària amb passarel·les entre

¹ [Anuari de l'Educació de les Illes Balears 2023](#)

unes formacions més curtes (certificats de professionalitat), que permeten cursar-ne unes de més llargues (cicles formatius).

Plataforma per la Llengua i la UGT de les Illes Balears volem denunciar que en el currículum de Formació Professional no s'imparteix cap hora d'aprenentatge de la llengua catalana, ni en la reglada ni en la no reglada, ni en la formació del Servei d'Ocupació de les Illes Balears (SOIB), ni en la del [Departament de Formació Professional i Qualificacions Professionals](#).

Considerem que aquesta situació és anòmla i que és urgent revertir-la. La llengua, a més de ser un vehicle de comunicació, és el símbol que identifica i cohesiona un país, la seva cultura i la seva gent. És per això que una llengua útil i funcional requereix un compromís social que inclogui, no només el Govern, sinó tota la ciutadania de les Illes Balears: les seves entitats, associacions i, evidentment, les organitzacions sindicals, representants legítimes dels treballadors i treballadores del nostre país.

Per afrontar els reptes del segle XXI, la societat de les nostres illes necessita proveir-se d'una població ben formada, ben remunerada, digitalment alfabetitzada, i amb unes competències

lingüístiques sòlides que atenguin la demanda (i el dret) dels ciutadans i ciutadanes de les Illes Balears de ser atesos en català.

Per tot això, les entitats signants exigim a les conselleries del Govern de les Illes Balears implicades en la gestió dels estudis d'FP:

1. La reforma del currículum de tota l'FP per incorporar l'ensenyament de català

És molt sorprenent que no hi hagi cap hora lectiva de la nostra llengua en cap Cicle Formatiu de Grau Mitjà ni de Grau Superior. Entenem que cal donar les màximes facilitats curriculars a l'alumnat que cursi tant batxillerat com CFGM, CFGS o formació no reglada per tal de rebre formació específica en llengua catalana per obtenir el nivell B2 o C1. En casos com l'àmbit educatiu, sanitari o d'educació social, per exemple, és incomprendible que l'alumnat no rebi cap ensenyament lingüístic. Per tal que això sigui possible, cal que als Cicles Formatius de Grau Mitjà s'ensenyi també llengua catalana. Altrament, es produeix un greuge comparatiu entre els diferents estudis postobligatoris ja que, ara per ara, el català sí que s'ensenyava

curricularment al Batxillerat, però no a l'FP.

2. Recursos per a ensenyar català al SOIB

A l'FP hi ha més alumnat immigrant que al Batxillerat². Molts d'ells s'han incorporat al sistema educatiu tardanament, per la qual cosa, en alguns casos, el contacte previ amb la llengua catalana pot ser escàs i el seu coneixement, insuficient. És per aquest motiu que el Servei d'Ocupació de les Illes Balears ha de tenir un paper fonamental en la difusió i ensenyament del català en les seves formacions no reglades. Demanem la seva col·laboració i implicació per assolir l'objectiu d'aprenentatge del català a través dels seus cursos. Les formacions catalogades com a A, B i C per la Llei Orgànica d'FP 3/2022 haurien d'estar relacionades amb les certificacions del MERC (B2, B1, A1 o A2) en funció de les hores impartides de llengua catalana o de les proves de nivell acreditatives. Tot ciutadà de les Illes Balears té el dret de formar-se en català i d'aprendre la llengua pròpia per poder-se

² [Datos estadísticos : Sociedad : Educación : Enseñanza no universitaria](#)

desenvolupar professionalment i prosperar en igualtat de condicions.

3. Actuació interdepartamental

A banda de la Conselleria d'Educació i Universitat, a l'FP hi intervenen dues conselleries més: la Conselleria d'Empresa, Ocupació i Energia i la Conselleria de Turisme, Cultura i Esport. Totes tres són les responsables de facilitar els recursos econòmics, humans i normatius per tal que la impartició de la llengua catalana esdevingui una realitat en tots els centres de Formació Professional de les Illes Balears.

4. Compliment de l'Acord de millores sociolaborals i educatives

El punt 30 de l'Acord sobre mesures sociolaborals i de millores educatives del dia 27 de febrer de 2023, estableix la negociació en la Mesa Sectorial d'Educació d'un pla de xoc de mesures socioeducatives per promoure un major ús de la llengua catalana als centres educatius que, a més, contengui elements de coordinació i cooperació amb altres institucions i entitats públiques i privades per fomentar l'ús del

català a l'àmbit social en la línia de les propostes del Consell Social de la Llengua Catalana. Igualment, té previst la creació d'un servei específic de normalització lingüística en l'àmbit educatiu que gestioni l'aplicació d'aquestes mesures.

Així doncs, demanam als tres departaments implicats que, d'una manera decidida i coordinada, prenguin les decisions oportunes per implantar l'ensenyament del català en totes les formacions, amb un grau de concreció adequat als continguts de cada nivell formatiu per assolir la corresponent certificació lingüística oficial.

5. Suport del Servei de Foment de l'ús del Català

Per poder assolir aquests objectius, la participació de l'Institut d'Estudis Baleàrics, concretament, del Servei de Foment de l'ús del Català, és indispensable per donar suport als centres on hi hagi menys competència lingüística en la Formació Professional. Així mateix, caldria que el Servei oferís la seva col·laboració per ampliar el coneixement de la llengua catalana entre les famílies dels centres educatius on s'impartesqui FP.

6. Més professorat de català per al sistema FP

Avui dia hi ha una manca important de professorat de català que impedeix que els centres tinguin professorat especialista. La Direcció General d'Universitats i Ensenyaments Artístics Superiors ha de ser àgil en la resposta a la demanda de professorat de llengua catalana ben format. Ha de facilitar la graduació del professorat de català: o bé fent un nou grau de didàctica de la llengua o bé oferint més places d'un màster de didàctica de la llengua que faculti per a impartir classes a secundària i FP (reglada i no reglada), i Iniciar tots els tràmits per poder oferir els estudis de filologia catalana a les seus d'Eivissa i Formentera i Menorca al més aviat possible. El Govern de les Illes Balears hauria de cercar una fórmula per aprofitar l'expertesa del professorat de primària per tal que cursant un màster de didàctica de la llengua estigués habilitat per impartir català a secundària i FP, i alhora pogués assumir més responsabilitat en matèria lingüística als centres educatius.

7. Cal reforçar el paper del català en la nova normativa que es desplegarà

Segons l'actual Decret 91/2012, de 23 de novembre, pel qual s'estableix l'ordenació general de la formació professional del sistema educatiu en el sistema integrat de formació professional a les Illes Balears, el règim lingüístic dels ensenyaments de formació professional es regeix pel Decret 92/1997, de 4 de juliol, que regula l'ús i l'ensenyament de i en llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, en els centres docents no universitaris de les Illes Balears.

Els ensenyaments de formació professional haurien d'assegurar l'adquisició de la competència comunicativa en llengua catalana en els termes que estableix la Llei 1/2022, de 8 de març, d'Educació de les Illes Balears. Per tant, reclamam que en la nova normativa que s'aprovi per desplegar la Llei Orgànica d'Ordenació i Integració de la Formació Professional, de 31 de març de 2022, es tinguin en compte les demandes d'aquest manifest.

8. Incloure el català a l'FP Dual, també a les pràctiques

El Reial Decret estatal de l'FP (aprovat el 18 de juliol de 2023) ha reduït notablement les hores de formació a l'aula, però ha augmentat les hores de pràctiques a les empreses, especialment en l'FP Dual anomenada intensiva. Com a conseqüència d'això, es redueix la capacitat d'aprenentatge en la llengua vehicular en la formació "reglada". La implicació del teixit empresarial per a la formació dels futurs professionals hauria d'anar acompanyada també de l'aprenentatge en llengua catalana en la dualització el sistema, és a dir, volem que es reforci la presència del català en les pràctiques de l'alumnat en les empreses. La Direcció General d'FP ha d'establir el català com a element curricular de les pràctiques dels programes d'FP Dual per tal de garantir que les empreses contractants puguin gaudir de professionals capacitats lingüísticament. D'aquesta manera, les empreses podran garantir l'atenció adequada als seus usuaris i clients.

9. Reforç del Programa d'Acolliment Lingüístic i extensió a l'FP

Cal reforçar les aules d'acollida, infradotades de personal i d'hores, per tal que tot l'alumnat nouvingut pugui tenir les mateixes competències en català en acabar l'ESO per tal de continuar els estudis postobligatoris sense problemes. També és indispensable que el personal docent tengui l'adequada capacitat lingüística i pedagògica per afavorir un ensenyament de qualitat en català des del principi. Demanam, doncs, que augmentin els recursos de les aules d'acollida en l'educació obligatòria i que es facin extensives a la Formació Professional, on també arriben alumnes nouvinguts.

10. Ampliar l'obligatorietat dels estudis fins als divuit anys

Les Illes Balears són la comunitat autònoma amb les taxes d'escolarització als 16, 18, 20 i 22 anys més baixes de l'Estat³. Una garantia de permanència en el sistema, tal com demostren les dades i estudis, és la seva obligatorietat. El Govern ha d'estudiar la possibilitat

³https://dpde.uib.cat/digitalAssets/732/732353_anuari-educacioi-2023-web.pdf (p.59)

d'ampliar l'educació obligatòria fins als divuit anys per tal d'evitar l'abandonament i garantir una formació i una titulació professionalitzadora.

La Llei d'Educació de les Illes Balears estableix en la disposició addicional catorzena que: "la despesa pública educativa total, que s'ha de situar en el termini de vuit anys en, almenys, el 5 % del producte interior brut". Quan es complirà aquesta llei? Exigim els recursos necessaris en funció d'aquest mandat d'inversió del 5% del PIB, per tal de poder fer una modificació curricular per garantir l'ensenyament del català en l'etapa 16-18.